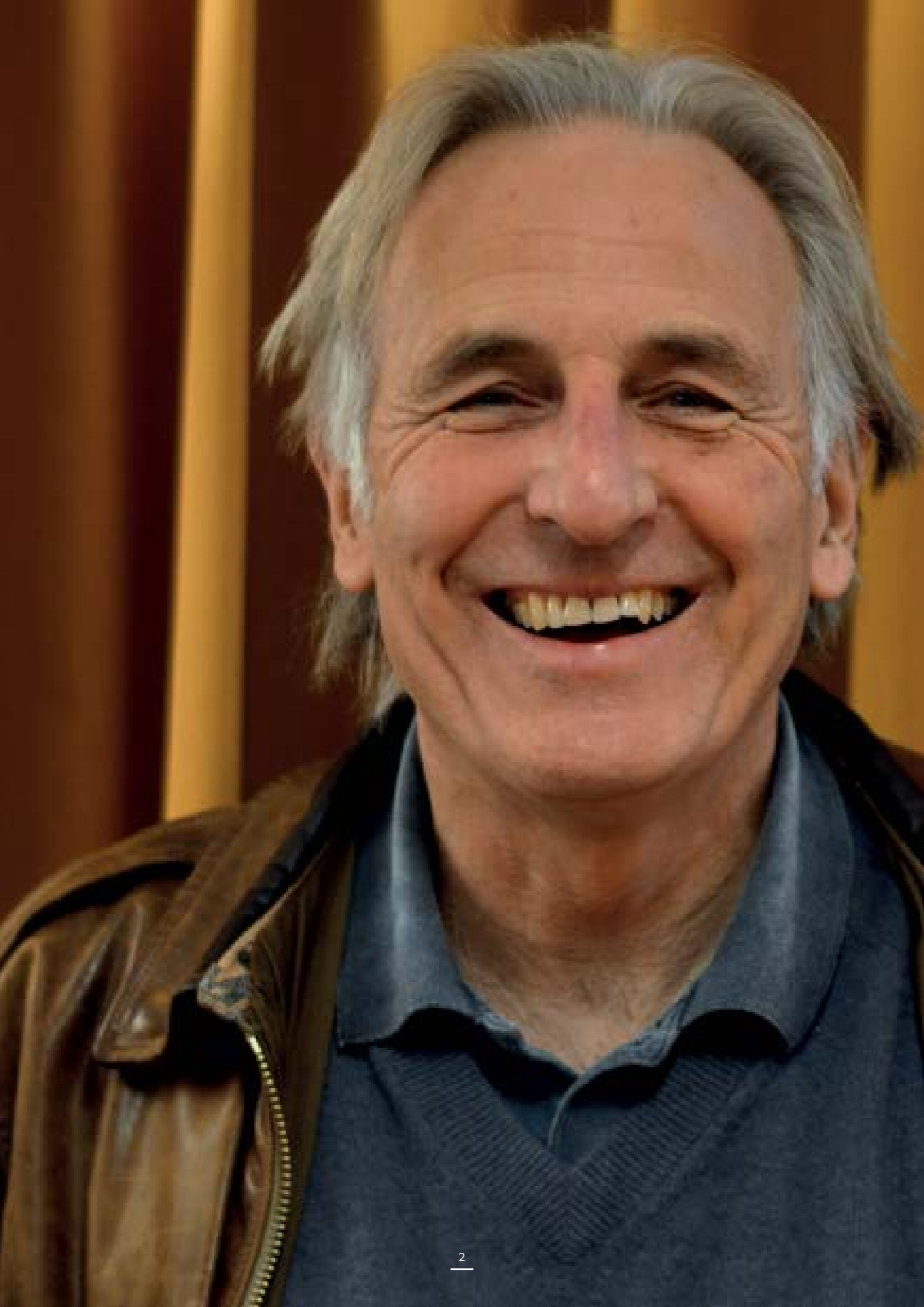

TRENDRAPPORT VRIJWILLIGERS IN AMSTERDAM

DOOR VRIJWILLIGERSACADEMIE AMSTERDAM, VIIA,
VRIJWILLIGERS CENTRALE AMSTERDAM, VENZO

AMSTERDAM 2019 / 2020

INLEIDING	7
Wie zijn wij?	
FEITEN EN CIJFERS	8
Landelijk Amsterdam	
TRENDS EN ONTWIKKELINGEN	10
Trend 1: Vrijwilligerswerk als instrument in plaats van mensenwerk	
Trend 2: Hoge wederzijdse verwachtingen	
Trend 3: Spanningsveld tussen stedelijk beleid en buurtinitiatieven	
Trend 4: Formeel en informeel dichterbij elkaar maar niet samen	
Trend 5: Werven kan (en moet) op vele manieren	
ONTWIKKELINGEN VAN NU	19
AMSTERDAM DURF TE INVESTEREN	21
AANBEVELINGEN	23
SAMENVATTING	25
BRONNEN	26
COLOFON	27

VRIJ-

**WILLIGERSWERK
IS EEN STABIELE
EN BELANGRIJKE
BASIS VOOR
DE SOCIALE
COHESIE
IN ONZE STAD.**

**DIT WILLEN
WE BEHOUDEN,
VERSTERKEN EN
KOESTEREN.**

“Verbinding is belangrijk voor mij. Maar ook gezelligheid en jezelf ontplooien. Dat is voor mij persoonlijk het belang van vrijwilligerswerk doen.”

Ellen
vrijwilliger bij Stichting OPOEH

Vrijwilligerswerk is een stabiele en belangrijke basis voor de sociale cohesie en het maatschappelijk leven in onze stad. Het is belangrijk dit te behouden, versterken en koesteren. Om dat goed te kunnen doen vestigen we hierbij aandacht op de belangrijkste trends; dit zijn de agendapunten voor iedereen die zich bezighoudt met beleid en praktijk van vrijwilligerswerk in Amsterdam.

WIE ZIJN WIJ

In deze trendrapportage zijn de belangrijkste ontwikkelingen opgenomen die door de Amsterdamse vrijwilligerscentrales en -academie worden gesignaleerd. Deze organisaties zijn in Amsterdam belangrijke verbinders en experts in het vinden, binden en boeien van vrijwilligers in Amsterdam.

Vrijwilligers Centrale Amsterdam, ViiA en Venzo kennen het brede vrijwilligersveld en zijn expert in het stedelijk en lokaal werven van vrijwilligers en versterken van hun organisaties. Zij zijn het verbindingsplatform voor vrijwillige en maatschappelijke inzet.

De Vrijwilligersacademie is expert informele zorg, traint informele zorgverleners en hun begeleiders en heeft ook een wervende functie. Gezamenlijk zien wij wat op het gebied van vrijwilligerswerk de belangrijkste bewegingen zijn.

De feiten en cijfers komen uit onderzoek (o.a. CBS) en van gemeente Amsterdam, Onderzoek, Informatie en Statistiek. Trends die we hier beschrijven formuleren we op basis van onze ervaringen in de praktijk en kennis van de ontwikkelingen in de stad.

FEITEN EN CIJFERS

LANDELIJK

Landelijk tellen we 6.000.000 vrijwilligers die 200 uur per jaar vrijwillig werken (ongeveer 700.000 FTE). Tussen 40% en 50% mensen van 18+ doet vrijwilligerswerk, gemiddeld 4-5 uur per week, per vrijwilliger. Dat zijn ongeveer evenveel mannen als vrouwen, gemiddeld ouder, hoger opgeleid, witter, drukker, 'rijker' en meer in dorpen. (Meijs, L.C..P.M. 2019^{*1}).

AMSTERDAM

Amsterdam streeft naar een toename van het aantal Amsterdammers dat zich vrijwillig inzet voor anderen en voor hun buurt, wijk of stad. Stad en stadsdelen werken aan het versterken en stimuleren van vrijwilligerswerk en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod aan vrijwilligers.

Het aandeel vrijwilligers in Amsterdam lijkt, net als in de rest van het land, stabiel te zijn. Amsterdammers doen vaker dan gemiddeld in Nederland vrijwilligerswerk (2018: 30%) Bijna vier van de tien Amsterdammers doen vrijwilligerswerk voor of via een organisatie. Zes van de tien Amsterdammers verlenen wel eens informele hulp. Dit percentage is vergelijkbaar met de voorgaande jaren.

Hoewel er in 2018 net zoveel vrijwilligers zijn als in 2014 hebben de meeste typen organisaties meer vrijwilligers tot hun beschikking dan in 2014.

Dit komt doordat vrijwilligers zich tegenwoordig vaker voor meerdere organisaties inzetten. Het aandeel vrijwilligers dat zich inzet voor 3 of meer organisaties steeg tussen 2014 en 2018 van 17% naar 25%.

Onder de Amsterdamse vrijwilligers bevinden zich relatief veel mensen van 55 - 75 jaar (22%). Groepen die vaker informele hulp bieden zijn personen die zich verwant voelen met een godsdienst (19%), vrouwen (17%), mensen die zelf een matige gezondheid hebben (17%) en uitkeringsgerechtigden (bijstand 16%) ^{*2}.

^{*1}
zie de presentatie van Lucas Meijs

^{*2}
De Staat van de stad X. Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) Gemeente Amsterdam

In aantallen vrijwilligers is er niet veel veranderd in 20 jaar, er zijn wel meer vrijwilligersorganisaties. Vorig jaar zijn er bijvoorbeeld 150 nieuwe vrijwilligersorganisaties aangemeld bij de Vrijwilligers Centrale Amsterdam.

Vrijwilligers worden gezien als een van de pijlers van de participatiesamenleving. Vrijwilligers zetten zich in voor tal van maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid, eenzaamheid, inclusie, onderwijs, en leefbaarheid.

Beroepskrachten en hun organisaties noemen we formeel. Vrijwilligers, mantelzorgers en hun organisaties (in welke juridische vorm dan ook, van bewonersinitiatieven tot stedelijke ondersteunende organisaties) noemen we informeel. De stad Amsterdam is het kader.

“Ik wil vrijwilligerswerk doen, want ik wil niet de hele dag in het AZC blijven. Ik wil wat anders doen, buiten. In het AZC heb ik meer stress. Ik wil mijn gedachten veranderen, graag kennismaken met nieuwe mensen en mijn Nederlands oefenen.”

Aimable
Vrijwilliger bij Street Art Museum

VRIJWILLIGERSWERK ALS INSTRUMENT IN PLAATS VAN MENSENWERK

Vrijwilligerswerk wordt erkend als waardevol. De waarde van vrijwilligers wordt opgenomen in beleid, ter versterking van de sociale basis in de stad. Dat gebeurt vaak zonder na te denken over de consequenties daarvan: hoe, en wat is daar voor nodig?

Wanneer een sociale basis het fundament is voor de Amsterdamse samenleving, dan verdienen vrijwilligers en bewonersinitiatieven een andere benadering. Vrijwilligers zetten zich in voor anderen vanuit algemene en persoonlijke motivatie. Zij ontwapenen, organiseren wederkerigheid en zijn de meerwaarde in de buurt, wijk en stad.

Als je de waarde daarvan erkent, zie dan ook de noodzaak om een stap verder te zetten. In tegenstelling tot de instrumentele benadering van vrijwilligers (het inzetten van vrijwilligers om problemen op te lossen) kun je vrijwilligers en actieve buurtbewoners benaderen als mensen die een betekenisvolle bijdrage leveren aan de wederkerigheid en sociale cohesie. Doel is dan om aan te sluiten bij hun behoeften en ze zo veel als mogelijk te ondersteunen. Met deze benadering bereiken we meer.

*3
Welschen, S.I.; Metzke, R.N.; Haijen, J.R.; Rijnders, J. (2019). Met elkaar of naast elkaar. Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam.

Maar ook instrumentele benadering waarbij gerekend wordt op vrijwillige inzet vraagt om doorpakken. Er ontstaat niet automatisch een verbinding of samenwerking met de formele partijen, instituties of overheden. Uit recent onderzoek^{*3} blijkt dat verwijzing vanuit formele zorg naar informele zorg niet gebeurt. En in de nieuwe ontwikkelingen van wijkteams in Amsterdam zijn informele partijen niet opgenomen.

“Ik houd er een goed gevoel aan over om nuttig bezig te zijn voor andere mensen. Het vervult een behoefte en geeft voldoening.”

Karen
Vrijwilliger Stichting Heen en Weer

**ER MOET
AANDACHT ZIJN
VOOR
DISCREPANTIES
IN DE PRAKTIJK.
DE VERBINDING
TUSSEN BELEID,
INITIATIEVEN
EN DE INZET
IN DE BUURT
VRAAGT OM
ACTIEVE AANDACHT.**

HOGE WEDERZIJDSE VERWACHTINGEN

Vrijwilligers zetten zich in voor hun naasten, buurt en stad. Uit publicaties en media blijkt het signaal dat vrijwilligers ieder jaar meer ingewikkelde situaties tegen komen. Als we aan de (toenemende) vraag naar vrijwillige inzet in het lokale sociale domein willen voldoen, zullen we er voor moeten zorgen dat vrijwilligers die zich inzetten, toegerust zijn en met plezier hun vrijwilligerswerk blijven doen. Dat vraagt iets van een organisatie; die moet toegerust zijn om vrijwilligers te begeleiden en ondersteunen.

Vrijwilligers ondersteunen is een vak. Het vak van vrijwilligerscoördinator is in ontwikkeling. Waar voorheen een medewerker deze functie 'erbij' deed, pleiten Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk NOV en beroepsvereniging Agora voor een apart werkteerrein dat expertise en ervaring vereist. Er is in Amsterdam voldoende expertise waar gebruik van gemaakt kan worden.

Het uitoefenen van het vak is een belangrijke voorwaarde voor duurzaam organiseren van vrijwilligerswerk. Dat is een investering die zichzelf terugverdient. Ondersteunende organisaties en begeleiders maken het vrijwilligerswerk mogelijk. In zorg en welzijn verzorgen zij een goede band tussen vrijwilliger en deelnemer. Selectie, matchen, toerusten, trainen, begeleiden

en afstemmen zijn belangrijke succesfactoren voor informele 1-op-1 ondersteuning.

Dat geldt ook voor het versterken van burgerinitiatieven. Er wordt gebouwd aan vertrouwen tussen actieve bewoners en ambtenaren. Wederzijdse verwachtingen zijn groot, maar in de praktijk weten bewoners de weg niet naar subsidie, of voldoet een aanvraag of verantwoording niet aan de verwachtingen, criteria en eisen van de gemeente. Ook hierbij is de inzet van expertise en het delen in ervaring belangrijk, om vervolgens in vertrouwen en realistische verwachtingen elkaar te kunnen vinden.

SPANNINGSVELD TUSSEN STEDELIJK BELEID EN BUURTINITIATIEVEN

Amsterdam ondersteunt mensen in kwetsbare situaties. In de kadernota Samen Vooruit zet ze in op het versterken van de sociale basis: betrokkenheid, samenredzaamheid en zelfredzaamheid^{*4}. Daarbij is een belangrijke rol weg gelegd voor de bewoners zelf, sociale ondernemingen en initiatieven en informele zorg.

De inzet op buurt, wijk en bewonersinitiatieven is begrijpelijk en een aantrekkelijk perspectief. Zonder logge organisaties met overhead, maar klein en dichtbij bewoners in de buurt. De informele en formele partijen weten elkaar echter nog niet altijd te vinden^{*5}, en zijn het niet altijd eens over doel en voorwaarden van hun werk. Vrijwilligerswerk wordt soms als verdringing van beroep en betaalde arbeid gezien.

Zichtbaar wordt ook de groeipijn van kleine initiatieven; zij vinden moeizaam aansluiting bij de bestaande systemen en opschalen haalt dikwijls het hart uit het initiatief.

Gezien de wenselijkheid van veel kleinschalige initiatieven door actieve bewoners en vrijwilligers zal er aandacht moeten zijn voor de discrepanties in de praktijk. De verbinding tussen stedelijk beleid en initiatieven en inzet in de buurt vraagt om actieve aandacht. Daarmee voorkomen we dat investering in frisse initiatieven en kleine sociale ondernemingen niet duurzaam blijven.

^{*4} en ^{*5} Gemeente Amsterdam (2019). Stedelijk kader 2020-2023: Samen vooruit. Op weg naar een stevige sociale basis in Amsterdam.

FORMEEL EN INFORMEEL DICHTER BIJ ELKAAR MAAR NIET SAMEN

Onderzoek^{*6} naar de samenwerking tussen formeel en informele zorg in Amsterdam wijst uit dat er nog niet veel ruimte gemaakt wordt door de formele partijen, (taal)onderwijs, cultuur, belangenbehartiging, sport, natuur en milieu. Samenwerken ontstaat pas als partijen elkaar herkennen of willen leren kennen en wordt door organisaties dikwijls vertaald in het 'inzetten van vrijwilligers' voor en in het eigen takenpakket in de hiërarchie van de eigen organisatie. Op die manier wordt geen gebruik gemaakt van de eigen expertise en voordelen van vrijwilligers. Vrijwilligers en beroepskrachten zijn op zoek naar een balans en verhouding tot elkaar.

Vrijwilligers zijn een belangrijke schakel en soms breekijzer als het gaat om (beter) samenwerken. Hoewel ook grote zorgorganisaties zich nu ook richten op het trainen in 'samenspel', is er nog te veel (wederzijds) wantrouwen^{*6} voor samenwerken. Hier signaleren we een uitdaging.

Hoe organisaties met hun vrijwilligers omgaan zegt iets over de kwaliteit van zorg en dienstverlening die geleverd wordt. Er wordt steeds geprobeerd om informele zorg voorop te stellen, maar de praktijk is weerbarstig: het lukt te weinig of niet. Dat knelpunt erkennen vormt de basis voor het begin van een noodzakelijke omslag. Vanuit informeel zal de verhouding tot elkaar stevig op de agenda gezet moeten worden: door te laten zien wat de kracht en impact van vrijwilligers is.

"Het is fijn om iets te kunnen doen voor je eigen buurt."

Cees, Vrijwilliger SOOP

*6 Rijnders, J.; Metze, R.N.; Sedney, P.L.F.; Rummelink, Linde (2019). Wijkteamonderzoek De Baarsjes deel 1 en deel 2. Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam.

WERVEN KAN EN MOET ....

In tijden van economische crisis is het vinden van vrijwilligers gemakkelijker dan nu.

Vraagstukken over de competenties van vrijwilligers en diversiteit worden door ons als partners in het werven en ondersteunen van vrijwilligers de komende periode geadresseerd in projecten, experimenten, trainingen en masterclasses. Hier ligt een kans om een verbinding te maken met andere belangrijke thema's zoals sociale inclusie.

Vrijwilligerswerk voor en door mensen in kwetsbare posities, lange afstand tot de arbeidsmarkt en mensen die de Nederlandse taal niet meester zijn (statushouders, expats) kan een bijdrage leveren in de stad. Dat vraagt om debat over vraagstukken rondom kwaliteit, veiligheid en organisatie en de wil van de gemeente om te investeren in het toerusten van organisaties voor deze groepen nieuwe vrijwilligers.

Diversiteit is groot in werk en vrijwilligers. Dit is maatwerk, maatwerk vraagt tijd en aandacht. Het werven van nieuwe vrijwilligers vraagt ook om het benutten van nieuwe manieren, vindplaatsen en steunstructuren.

Hoogleraar Lucas Meijs maakt onderscheid in vier strategieën:

organiseer het werk, behoud vrijwilligers, hanteer samenhangend wervingsbeleid en richt je op ongebruikte reserve aan vrijwilligerspotentieel. Amsterdam heeft met de Vrijwilligerscentrales en -academie de verbindende schakels op alle vier deze strategieën. Juist door de verschillende benaderingswijzen en het aansluiten op de verschillende vormen van motivatie van (potentiele) vrijwilligers wordt het doel bereikt.

"Dit is uitgegroeid tot een belangrijke bezigheid waarbij ik graag zoveel mogelijk mensen betrek. Ik doe dit voor mezelf, voor de planeet en omdat ik het leuk vind."

Peter, Vrijwilliger ruimt Westerpark op

ONTWIKKELINGEN VAN NU

“Ik hoef geen kerstpakket,
ik wil liever verder leren!”

Mike Gormez
volgde als vrijwilliger bij De
Regenboog Groep de leerlijn informele
zorg bij de Vrijwilligersacademie

Vanzelfsprekend zijn er ook andere trends te benoemen. We zijn van mening dat het voldoende bekend is dat expats in Amsterdam een relatief grote groep vrijwilligers vormt en dat flexibel vrijwilligerswerk opkomt, waarbij mensen zich niet meer langdurig willen verbinden. De Vrijwilligerscentrales en -academie en organisaties zoals Amsterdam Cares beantwoorden aan deze behoeften met passend vrijwilligerswerk en ondersteuning.

Daarom volstaan we hier met het benadrukken van de waarde van vrijwilligers in Amsterdam. Vrijwilligers zijn het fundament van de sociale basis en sociale cohesie in de stad en creëren waarde. De waarde voor de Amsterdammer in een kwetsbare positie die gezien en gehoord wordt, en die op basis van wederkerigheid ook een kans krijgt om weer mee te doen.

De combinatie van de waarde van persoonlijke ontwikkeling en te leren over jezelf in relatie tot anderen en de maatschappelijke impact van vrijwilligerswerk is enorm belangrijk om een ‘lieve stad’ te zijn en blijven.

Het beleid van de gemeente is gericht op het versterken van vrijwillige inzet in dienst van de sociale basis. In aansluiting op de hiervoor genoemde trends en onderzoek volgt de oproep om gebruik te maken van de expertise die er is in de stedelijke vrijwilligersorganisaties, -centrales en -academie. Dat is niet kosteloos maar een investering met een enorm rendement.

—

**ALS JE WILT
INVESTEREN IN
DE MENSEN
DIE ZICH
VRIJWILLIG
INZETTEN VOOR
DEZE STAD,
MOET DAT OOK MET
MIDDELEN,
WANT
HET GAAT NIET
VANZELF.**

AMSTERDAM DURF TE INVESTEREN

Uit de trends hierboven mag duidelijk zijn dat de waarde van vrijwilligers niet vanzelf ontstaat zonder de aandacht voor vrijwilligers zelf en de organisaties die hen ondersteunen. Door hierin te investeren organiseer je de sociale basis waar de gemeente nu over spreekt.

Tot grote verbazing was er in de voorjaarsnota van juni 2019 geen sprake van een investering in mensen en vrijwilligerswerk. Sterker nog, er is een versoebing aangekondigd voor de komende jaren.

Als stedelijke organisaties in dienst van het versterken van vrijwillige inzet, durven we te beweren dat intenties en voorgesteld beleid op deze manier niet met elkaar in lijn zijn. Als je wilt investeren in de mensen die zich vrijwillig inzetten voor deze stad, moet dat ook met middelen, want het gaat niet vanzelf. Er is vakmanschap en maatwerk nodig. En dat is goedkoper maar niet gratis^{*7}.

In de praktijk van onze leefwereld is er eerst informele zorg, daarna formeel. Dat zou ook zichtbaar moeten zijn in de ontwikkelingen van het sociaal domein; formele partijen moeten ruimte maken voor informeel.

Dan bedoelen we ook echt ruimte en niet alleen kennis nemen van elkaars opdracht en wederzijdse verwachtingen managen. Dat moet ook. Maar een paradigmaverschuiving komt alleen tot stand als er geen hiërarchische positie ingenomen wordt door de professional en als informele partijen en personen worden betrokken bij het ontwerpen en uitvoeren van de wensen en ideeën over een sociale basis.

Zorg en welzijnsorganisaties drijven op de inzet van vrijwilligers. Helaas wordt professionele inzet nog steeds niet gezien als ondersteunend aan de informele zorg. Als het gaat om de kernopdracht worden nog steeds liever professionals ingezet. Wanneer de gemeente dit toestaat door niet te investeren in vrijwillige inzet, zet zij de informele krachten op achterstand. We constateren een tegenstrijdig beleid, waar we een impuls zouden verwachten, wordt versoebing aangekondigd.

We hopen en gaan er vanuit dat helder is dat vrijwillige inzet niet vanzelf gaat en dat de versterking en organisatie ervan een vak is. En dat de waarde van deze vrijwilligers de kern is van de sociale basis in wijk en stad.

^{*7} Genabeek, J. van, Zwaan, L. van der & Eekman, S. (2017). Interventies die participatie versterken van mensen met een ernstige arbeidshandicap: eindrapport effectevaluatie periode 2015-2016. Den Haag, TNO.

AANBEVELINGEN

1

Benader vrijwilligers als mensen, niet als instrument. Kies voor de menselijke maat en benoem in beleid door wie en hoe de waarde van vrijwilligerswerk wordt gefaciliteerd en ondersteund.

2

Als je de waarde van vrijwilligers wilt benutten moet je investeren in de randvoorwaarden. Erken en maak gebruik van de expertise die er is.

3

Vrijwilligersorganisaties kunnen een brug vormen tussen kleinschalige informele vernieuwing en gemeente en stadsdelen.

4

Zoeken naar manieren om wantrouwen tussen formeel en informeel op te lossen en nieuwe manieren bedenken. Zet in op de agenda informele zorg, als kans om de kwaliteit van zorg en diensten te verbeteren.

5

Er is nog een wereld te winnen aan vrijwillige kracht, zeker wanneer inclusie ook het doel is. Dialoog hierover gaat hand in hand met verschillende wervingsstrategieën.

6

Investeer in vrijwilligerswerk voor een stevige sociale basis.

ALS JE DE WAARDE VAN VRIJWILLIGERS WILT BENUTTEN MOET JE INVESTEREN IN DE RAND- VOORWAARDEN. ERKEN EN MAAK GEBRUIK VAN DE EXPERTISE DIE ER IS.

SAMENVATTING

“Sporten is fijn. Voor mij is het vanzelfsprekend, voor slechtzienden helaas niet. Daarom wil ik hen graag ondersteunen. Het maakt ze sterker, zelfverzekerder. Dat is voor mij de motivatie om dit vrijwilligerswerk te blijven doen.”

Daniel
Vrijwilliger Running Blind

Om dat goed te doen willen we aandacht leggen op de belangrijkste trends; dit zijn de agendapunten voor iedereen die zich bezig houdt met beleid en praktijk van vrijwilligerswerk in Amsterdam.

Het aantal vrijwilligers in Amsterdam lijkt stabiel. De verwachtingen zijn groot. Vrijwilligers komen steeds ingewikkelder situaties tegen. Vrijwilligers en organisaties moeten hiervoor toegerust zijn. Het ondersteunen is een vak en belangrijke voorwaarden voor duurzame vrijwillige inzet. Een investering die zichzelf terugverdient.

Amsterdam wil graag dat mensen zich inzetten voor hun buurt en voor elkaar. Samenwerking met en ondersteuning van informele partijen is soms moeilijk voor elkaar te krijgen. Er zit een gat tussen stedelijk beleid en de initiatieven in inzet in de buurt. Vrijwilligersorganisaties kunnen een brug bouwen om overheen te lopen.

Dat geldt ook voor de samenwerking in de praktijk. Zolang vrijwilligers worden gezien als gratis krachten in de hiërarchie van formele organisaties, zal die samenwerking niet tot stand komen.

De uitdaging is om te laten zien wat de kracht en impact kan zijn van vrijwilligers en wederzijds wantrouwen weg te nemen.

Duurzaam werven van vrijwilligers is maatwerk. Vrijwilligerswerk biedt kansen voor mensen in kwetsbare posities, om weer mee te kunnen doen. We zullen aandacht moeten geven aan vraagstukken over competenties en diversiteit. Een investering in maatwerk en randvoorwaarden opent een groot potentieel aan waardevolle vrijwilligers in Amsterdam.

Versobering van de investeringen op vrijwilligerswerk en mantelzorg passen niet bij de ambitie van Amsterdam voor een stevige sociale basis. Intenties en voorgesteld beleid zijn niet met elkaar in lijn. Als je wilt investeren in de mensen die zich vrijwillig inzetten voor deze stad, dan zijn daar middelen voor nodig, want het gaat niet vanzelf. Er is vakmanschap en maatwerk nodig. En dat is goedkoper maar niet gratis.

BRONNEN

Arends, Judit & Schmeets, Hans (2018). Vrijwilligerswerk: activiteiten, duur en motieven. Den Haag, Centraal Bureau voor de Statistiek.

Bredewold, F., Duyvendak, J.W., Kampen, T., Tonkens, E.H. & Verplanke, L. (2018). De verhuizing van de verzorgingsstaat. Hoe de overheid nabij komt. Jaarboek Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken. Amsterdam: Uitgeverij Van Gennep.

Eijkel, R. van, Gerritsen, S. & Vermeulen, W. (2019). De wijkteambenadering nader bekeken. Het effect van de inzet van wijkteams op Wmo-zorggebruik. Centraal Planbureau, Den Haag.

Gemeente Amsterdam (2019). Stedelijk kader 2020-2023: Samen vooruit. Op weg naar een stevige sociale basis in Amsterdam.

Genabeek, J. van, Zwaan, L. van der & Eekman, S. (2017). Interventies die participatie Versterken van mensen met een ernstige arbeidshandicap: eindrapport effectevaluatie periode 2015-2016. Den Haag, TNO.

Grootegoed, E.M., Machielse, J.E.M., Tonkens, E.H., Blonk, L. & Wouters, S. (2017). Aan de andere kant van de schutting. Inspelen op de toenemende vraag naar vrijwillige inzet in het lokale sociale domein. Tussenrapport. (extern rapport). Utrecht: Universiteit voor Humanistiek. In opdracht van NOV.

Roza, L. & Meijs, L.C.P.M. (2014). Het inzetten van vrijwilligerswerk voor samenleving, organisatie en individu. In L.C.P.M Meijs (Ed.), Filantropi Rijnders, J.; Metze, R.N.; Sedney, P.L.F.; Rimmelink, Linde (2019). Wijkteamonderzoek De Baarsjes deel 1 en deel 2. Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam.

Welschen, S.I.; Metze, R.N.; Haijen, J.R.; Rijnders, J. (2019). Met elkaar of naast elkaar. Amsterdam, Hogeschool van Amsterdam.

INTERNET

Samenwerking of schaduwsverzorgingsstaat (2019). Masterclass Vrijwilligersacademie Amsterdam.

Movisie: <https://www.movisie.nl/artikel/feiten-cijfers-vrijwillige-inzet>

Movisie: <https://www.movisie.nl/artikel/werken-vrijwilligers-uitdagende-job>

Sociale Vraagstukken: <https://www.socialevraagstukken.nl/grotere-inzet-van-vrijwilligers-leidt-tot-nieuwe-winnaars-en-verliezers/>

Staat van de stad X. Onderzoek, Informatie en Statistiek (OIS) Gemeente Amsterdam.

COLOFON

Dit Trendrapport kwam tot stand in samenwerking met:

VRIJWILLIGERS CENTRALE AMSTERDAM

Vrijwilligers Centrale Amsterdam is een stedelijk expertisecentrum dat dit jaar 30 jaar bestaat. VCA helpt mensen uit alle hoeken van de samenleving om zich maatschappelijk nuttig te maken. Jaarlijks bemiddelen we via onze vacaturebank en via spreekuren zo'n 6.500 mensen naar leuk en zinvol vrijwilligerswerk in Amsterdam. Ook ondersteunen we non-profit organisaties in de stad door het geven van workshops, trainingen en individueel advies.

www.vca.nu

VIIA

ViiA is het uitzendbureau voor vrijwilligers in Amsterdam Oost sinds 2004. Dankzij jarenlange ervaring is ViiA een specialist in het matchen van vraag en aanbod. Met een gevarieerd aanbod van vrijwilligerswerk en de persoonlijke contacten met onze vrijwilligers hebben wij al vele succesvolle matches kunnen maken. Het matchen van vrijwilligers doen wij op basis van talenten en kracht. Op deze manier stimuleren wij onderlinge hulp en ondersteuning en vrijwillige inzet, in en voor wijken, buurten of buurtgenoten, om de samenleving te versterken. Er staan nu ruim 1000 actieve vrijwilligers in ons bestand en daar komen dagelijks nieuwe vrijwilligers bij.

www.viia.nl

VRIJWILLIGERSACADEMIE AMSTERDAM

De Vrijwilligersacademie biedt ruim 10 jaar professionele trainingen aan Amsterdamse vrijwilligers in zorg en welzijn. Ongeveer 3.500 vrijwilligers en hun begeleiders per jaar ontwikkelen hun vaardigheden en vergroten hun kennis vergroten in de trainingen, themabijeenkomsten en masterclasses bij de Vrijwilligersacademie. Die verzorgen we voor en samen met 75 partnerorganisaties in de informele zorg. Door het bijeen brengen en delen van het brede aanbod van deskundigheidsbevordering en persoonlijke ontwikkeling voor zorgvrijwilligers, is de Vrijwilligersacademie de plek voor het vinden, binden en boeien van vrijwilligers voor zorg en welzijn.

www.vrijwilligersacademie.net

VENZO

Venzo, opgericht in 2007, is hét verbindingsplatform voor vrijwillige en maatschappelijke inzet en brengt alle vraag en aanbod op dit gebied bijeen. Wij richten ons op personen die zich vrijwillig willen inzetten ter bevordering van de samenleving en op organisaties die gebruik maken van vrijwilligers, zoals onderwijsinstellingen, zelforganisaties, de overheid en bedrijven. Onze kracht zit in het kunnen bemiddelen van moeilijke doelgroepen, onze kennis van de multiculturele samenleving en onze individuele aanpak, waardoor we altijd maatwerk kunnen leveren.

www.venzo.co.nl

Vrijwilligers Centrale
Amsterdam

vrijwilligersacademie
amsterdam

ViiA
HET UITZONDERSAAL
VONNEN VERVOLLEN LIDEN

VENZO